

Narodowy Bank Polski ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych w Rzeczypospolitej Polskiej. Oprócz banknotów i monet powszechnego obiegu, w tym także monet o nominale 2 zł wykonanych ze stopu Nordic Gold, NBP wprowadza do obiegu monety kolekcjonerskie wykonane ze srebra lub złota oraz złote monety uncjowe.

Narodowy Bank Polski rozpoczął 2 września 2005 r. emisję serii monet o nominale 2 zł ze stopu Nordic Gold „**Historyczne miasta w Polsce**”. W ramach tej serii, do kwietnia 2008 r., NBP wprowadzi do obiegu 32 monety upamiętniające miasta o ponad 500-letniej historii, które wniosły wyjątkowy wkład w rozwój poszczególnych regionów i państwowości Polski. Wyboru miast dokonał powołany przez kierownictwo NBP zespół historyków pod przewodnictwem prof. Henryka Samsonowicza.

W ramach serii „**Historyczne miasta w Polsce**” NBP wprowadził już do obiegu monety upamiętniające następujące miasta: Gniezno, Kołobrzeg, Włocławek, Cieszyn, Jarosław, Bochnię, Elbląg, Legnicę, Chełm, Żagań, Nysę, Pszczynę, Sandomierz, Chełmno, Nowy Sącz, Kalisz, Kwidzyn, Łomża i Płock. Zgodnie z aktualizowanymi planami emisji, NBP wyemituje jeszcze monety prezentujące następujące miasta: Bielsko-Białą, Brzeg, Kłodzko, Konin, Łowicz, Piotrków Trybunalski, Przemyśl, Słupsk, Stargard Szczeciński, Tarnów. Kolejność wprowadzania ich do obiegu nie będzie zgodna z kolejnością alfabetyczną.

Początki położonego nad Wartą Gorzowa sięgają połowy XIII wieku. Margrabiowie brandenburscy założyli wtedy gród Landsberg, należący do ziem Dolnej Warty – późniejszej Nowej Marchii.

750 lat temu (1257) miastu zwanemu pierwotnie Landisberch Nuova został nadany akt lokacyjny miasta. W XIV i XV wieku było ono ważnym ośrodkiem kulturalnym, administracyjnym i handlowym regionu. Swój rozwój Gorzów zawdzięczał położeniu nad Wartą, która do XVIII wieku była dogodnym szlakiem

żeglugowym. O niemieckiej historii miasta przypominają dziś m.in. gotycka katedra, Kościół Zgody – zwany Białym, XVIII-wieczny spichlerz, średniekamienice z I poł. XX wieku, a także okazałe wille miejskich fabrykantów i przedsiębiorców – obecnie siedziby wielu gorzowskich instytucji i placówek. Punktem zwrotnym w historii miasta było zakończenie II wojny światowej i związane z nim przesunięcie granic państwowych. Po utworzeniu polskiej administracji i przybyciu pierwszych osadników miasto, nazywane już Gorzowem, zaczęło rozwijać się terytorialnie, demograficznie i gospodarczo. W latach sześćdziesiątych liczyło 50 tysięcy mieszkańców, zaś w 1979 r. było już miastem 100-tysięcznym. W 1975 r. zostało stolicą województwa, najpierw gorzowskiego, a po reformie administracyjnej – jedną z dwóch równorzędnych stolic województwa lubuskiego. Obecnie Gorzów liczy ponad 130 tysięcy mieszkańców.

Awers: W centralnej części wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Z prawej strony napis: 2 ZŁ. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2007. Poniżej orła stylizowany fragment muru miejskiego z blankami oraz z bramą o rozwartych wrotach, z uniesioną kratą w prześwicie. Pod lewą łapą orła znak mennicy: MW.

Rwers: Wizerunek Kościoła Katedralnego pw. Wniebowzięcia NMP w Gorzowie Wielkopolskim. Na dole stylizowany trotuar. W otoku napis: GORZÓW WIELKOPOLSKI.

Na boku: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Masa: 8,15 g Średnica: 27,00 mm Metal: stop CuAl5Zn5Sn1
Wielkość emisji: 1 000 000 szt.

Projektant awersu: **Ewa Tyc-Karpińska**

Projektant rewersu: **Robert Kotowicz**

Miasto na Górnym Śląsku nad Odrą. Pierwsza wzmianka o tym mieście w Kronice Galla Anonima, który odnotował zdobycie grodu Racibórz przez Bolesława Krzywoustego w 1108 r. Po podziale Śląska w 1173 r. wyodrębniło się Księstwo Raciborskie. Lokacja miasta, którego szczególna rola polegała na tym, że kontrolowało wylot Bramy Morawskiej na Śląsk, nastąpiła przed 1217 r. Księstwo Raciborskie w 1336 r. przeszło we władanie Przemysławów opawskich, a w XVI wieku weszło w skład unii Korony Czeskiej Świętego

Wacława. W połowie XVIII wieku wraz z większością Śląska Księstwo Raciborskie przeszło pod władztwo Hohenzollernów, najpierw w składzie Prus, a następnie także Niemiec. Wybudowanie linii kolejowej z Berlina do Wiednia i dalej do Stambułu w 1846 r. zapoczątkowało rozwój urbanistyczny miasta. Po podziale Górnego Śląska, w 1922 r. Racibórz pozostał w granicach Niemiec i stał się miastem granicznym oraz siedzibą władz prowincjonalnych. W czasie wojny znacznie zniszczony (od 70 do 85 %, różne szacunki). W 1945 r. Racibórz znalazł się w granicach Polski. W lipcu 1997 r. miasto doświadczyło katastrofalnej powodzi, ze skutkami której zmagają się przez następne lata. Miasto posiada długą tradycję menniczą. Pierwsze monety wybijał jeszcze książę raciborski Mieszko Płatonogi. Założona przez niego na początku XIII wieku mennica w Raciborzu, funkcjonowała do początków XVIII wieku. Miasto to emitowało także własny pieniądz zastępczy w początkach XX wieku.

Awers: W centralnej części wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Z prawej strony napis: 2 ZŁ. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2007. Poniżej orła stylizowany fragment muru miejskiego z blankami oraz z bramą o rozwartych wrotach, z uniesioną kratą w prześwicie. Pod lewą łapą orła znak mennicy: MW.

Rwers: Wizerunek Wieży Więziennej w Raciborzu. W tle stylizowany wizerunek Odry z lotu ptaka. Z prawej strony napis: RACIBÓRZ.

Na boku: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Masa: 8,15 g Średnica: 27,00 mm Metal: stop CuAl5Zn5Sn1
Wielkość emisji: 1 000 000 szt.

Projektant awersu i rewersu: **Ewa Tyc-Karpińska**

Prastara osada na Dolnym Śląsku, w XII wieku przekształcona w kasztelanię. W 1291 r. stała się stolicą odrębnego księstwa świdnicko-jaworskiego. Piastowie świdniccy, zwłaszcza Bolko II (1326-1368), najdłużej spośród książąt śląskich bronili swej niezależności od Czech. W tym okresie nastąpił szczególny rozwój miasta, które stało się ważnym ośrodkiem rzemiosła, browarnictwa, miało też przywilej bicia własnej monety. W 1392 r. księstwo przeszło w ręce królów czeskich, a w 1526 r. wraz z całym Królestwem Czeskim

pod władzę Habsburgów. Świdnica poniosła ciężkie straty podczas wojny 30-letniej. Na mocy pokoju westfalskiego (1648) protestanci świdniccy uzyskali prawo zbudowania świątyni (Kościół Pokoju – obecnie na liście światowego dziedzictwa UNESCO). W 1740 r. wybuchła wojna Śląska, w wyniku której Świdnica przeszła pod panowanie pruskie. W latach 1747–1754 Prusacy przekształcili Świdnicę w nowoczesną twierdzę. W XIX wieku rozwijał się przemysł. W 1844 r. do Świdnicy dotarła pierwsza linia kolejowa. Po II wojnie światowej wraz z obszarem Dolnego Śląska Świdnica znalazła się w granicach Polski. Nad miastem góruje 103-metrowa, trzecia co do wielkości w Polsce, wieża średniowiecznego kościoła pw. Św. Stanisława i Św. Wacława. Od 2004 r. ma tu siedzibę Diecezja Świdnicka.

Awers: W centralnej części wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Z prawej strony napis: 2 ZŁ. U góry półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2007. Poniżej orła stylizowany fragment muru miejskiego z blankami oraz z bramą o rozwartych wrotach, z uniesioną kratą w prześwicie. Pod lewą łapą orła znak mennicy: MW.

Rewers: Wizerunek Kościoła Pokoju w Świdnicy. U dołu napis: ŚWIDNICA.

Na boku: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Masa: 8,15 g Średnica: 27,00 mm Metal: stop CuAl5Zn5Sn1

Wielkość emisji: 1 000 000 szt.

Projektant awersu: **Ewa Tyc-Karpińska**

Projektant rewersu: **Ewa Olszewska-Borys**

Teksty autorstwa: **prof. dr. hab. Wojciecha Morawskiego**
i **Urzędów Miast: Gorzowa Wielkopolskiego, Raciborza i Świdnicy**

Dystrybucję monet z serii „Historyczne miasta w Polsce”

prowadzą:

- oddziały okręgowe Narodowego Banku Polskiego w miastach wojewódzkich; monety wprowadzane są do obiegu:

4 kwietnia – moneta „Gorzów Wielkopolski”

9 maja – moneta „Racibórz”

13 czerwca – moneta „Świdnica”

- wybrane urzędy pocztowe, w tym urzędy w 32 miastach, upamiętnionych serią monet;

monety dostępne są w terminach od:

6 kwietnia – moneta „Gorzów Wielkopolski”

10 maja – moneta „Racibórz”

15 czerwca – moneta „Świdnica”

Więcej informacji na temat serii monet,
dat wprowadzenia do obiegu oraz możliwości ich nabycia:

www.nbp.pl
www.monetyNBP.onet.pl
www.numizmatyka.nbportal.pl

32 HISTORYCZNE MIASTA W POLSCE

**Niepowtarzalna seria 32 monet
o nominale 2 zł upamiętniających miasta
o istotnym znaczeniu w dziejach Polski**

